

EIMĖ

Verčiau jau būčiau apsiavusi ilgaaulius, pamanė ji, vos tik pravėrusi universiteto bibliotekos duris išvydo šlapiu sniegu padengtą studentų miestelį. Ryte, prieš išsiruošiant į paskaitas, termometras nudžiugino kone dešimties laipsnių šiluma, o diena už lango atrodė tokia pavasariška, kad ji patikėjo, jog žiema galų gale baigėsi, ir į universitetą išėjo mūvėdama mėlynus džinsus, vilkėdama džemperį su gobtuvu ir apsiavusi visiškai naujas rožines odines balerinukes. Bet kol visą dieną tūnojo bibliotekoje prie savo kompiuterio, žiema, regis, grįžo visu gražumu. Dabar lauke jau buvo tamsu, o kiemą negailestingai talžė toks ledinis vėjas, kad neilgai trukus visi šaligatviai pavirs tikrų tikriausia čiuožykla.

Atsidususi mergina užsitraukė džemperio užtrauktuką iki pat kaklo ir ant pečių sunkiai užsimetė vos pakeliamą kuprinę su knygomis ir kompiuteriu. *Nieko nepadarysi. Teks bristi.* Atsargiai statydama kojas ji nusileido bibliotekos laiptais tiesiai į šlapio sniego pliurzę iki pat kulksių. Nors peršlapusias pėdas gėlė stingdantis šaltis, mergina nubrido takeliu tarp Haidno vardu pavadinto muzikos fakulteto pastato ir Blekmeno salės. Ką gi, naujieji bateliai visiškai sugadinti. Kaip kvaila. Pelnyta bausmė už tai, kad nepasitikrino orų prognozės.

Kaip galima pamiršti, kad Bostone orai kovą permainingi lyg moteriškos nuotaikos?

Priėjusi Elio korpusą, mergina staiga stabtelėjo. Atsigrėžė. Ar už nugaros pasigirdo žingsniai? Akimirką ji stebėjosi į gatvelę tarp dviejų pastatų, bet ten — tik žibintų šviesoje tviskantis šaligatvis. Sutemus dėl subjurusio oro visas studentų miestelis ištuštėjo, o ir žingsnių jau nebegirdėti, tik ant grindinio tyškanti šlapdriba ir tolimas Hantingtono prospektu skriejančių mašinų gausmas.

Mergina stipriau susisiautė džemperį ir patraukė tolyn.

Keturkampės aikštės grindinys atrodė slidus ir net tviskėjo nuo šerkšno. Vos tik jos bateliai, absoliučiai netinkami tokiu oru, primindavo plonytį ledą, šis kaipmat aižėjo ir ledinis balų vanduo tiško ant džinsų. Nuo šalčio mergina nebejautė kojų pirštų.

Dėl visko kaltas profesorius Hartornas. Būtent dėl jo jai teko visą dieną praleisti bibliotekoje. Jeigu ne jis, jau vakarieniautų namuose su tėvais. Bet ne, dabar ji čia, pamėlusiomis nuo šalčio kojomis, ir tik dėl to, kad jos nelemtas trisdešimt dviejų puslapių baigiamasis darbas, ties kuriuo plūšo ištisus mėnesius, anot jo, *nepabaigtas*. „Netinkamas“, — pareiškė jis, mat ji nepaminėjo vieno esminio Artemizijos Džentileski* gyvenimo įvykio, tos lemtingos traumos, kuri persmelkė jos paveikslus gaivališka, instinktyvia jėga — ji buvo išprievartauta.

Galima pagalvoti, moterys — it kokie beformiai molio gniužulai, kuriuos reikia minkyti ir kumščiuoti, kad jos sukurtų ką nors didingo. Lyg tam, kad Artemizija galėtų tapti didžia dailininke, jai būtinai reikėjo tapti prievartos auka.

* *Artemisia Gentileschi (1593–1654)* — italų baroko dailininkė, pirmoji iš moterų menininkių, pasiekusi reikšmingo dailininkų pripažinimo. Keletą šimtmečių Artemizija buvo domimasi kaip įdomybe ir dėl skandalingos išprievartavimo istorijos. Šiuo metu dailininkė vertinama kaip viena reikšmingiausių karavadžistų judėjimo dailėje atstovų.

O dabar Hartorno komentarai siutino dar labiau, nes per jį tenka bristi šita ledine pliurze. Ką toks nukaršęs seniokas apskritai gali žinoti apie moteris ir alinančias, skausmingas skriaudas, su kuriomis joms tenka taikstyti? Apie visus tariamai naudingus patarimus, joms peršamus *visažiniais* besidedančių vyrų?

Priėjusi sankryžą, mergina sustojo prie šviesoforo užsidedus raudonai. Aišku, raudona, kurgi ne — juk šiandien viskas slysta iš rankų. Pro šalį skriejančios mašinos į visas puses taškė vandenį. Kuprinė aplipo šlapiu sniegu, todėl mergina ėmė nerimauti dėl savo kompiuterio — o jei jis sušlaps ir dings visas šiandienos popietės darbas? Būtų tiesiog tobula nepamirštamą dieną pabaiga. Taip jai ir reikia, kad nepasitikrino orų prognozės. Kad nepasiėmė skėčio. Kad šiandien apsiavė šitas kvailas balerinukes.

Vis dar raudona. Ar šviesoforas sugedęs? Gal reiktų paprasčiausiai nekreipti į jį dėmesio ir gatvę perbėgti?

Mergina susikaupusi taip atidžiai stebėjosi į šviesoforą, kad net nepastebėjo už jos stovinčio vyro. Staiga kažkas už nugaros patraukė jos dėmesį. Gal nailoninės striukės šiugždesys, o gal alkoholio tvaikas? Netikėtai pajutusi, kad stovi ne viena, ji atsuko pasižiūrėti.

Vyriškis buvo apsirengęs šiltai, šaliku apsimituriavęs iki pat nosies, vilnonę kepurę užsimaukšlinęs iki pat antakių, tad veido nebuvo matyti, tik akys. Merginos žvilgsnio jis net nebandė išvengti, bet žiūrėjo į ją taip skvarbiai, kad ši pasijuto nesaugiai, tarsi jo akys būtų siurbusios giliausias jos sielos paslaptis. Nors vyras nėjo artyn, nuo jo žvilgsnio mergina pasijuto labai nejaukiai.

Ji dirstelėjo kitapus Hantingtono prospekto, į ten veikiančias parduotuves. Meksikietišku patiekalų užkandinė dar dirbo, nes pro langus tvieskė ryški šviesa ir viduje laukė maisto gal koks pustuzinis klientų. Ten būtų saugu ir, prireikus pagalbos, žmonės padėtų. Būtų galima ten pasislėpti, sušilti, o paskui, išsikvietus uberį, ramiai grįžti namo.

Galų gale užsidegė žalia.

Mergina skubriai žengė į gatvę. Jos odinio batelio padas kaipmat nučiuožė ledu. Pašėlusiai mosikuodama rankomis, ji iš paskutiniųjų stengėsi išsilaikyti ant kojų, bet sunki kuprinė tempė žemyn. Mergina pliumptelėjo tiesiai į pažliugusią sniego pliurzę. Sutrikusi ir kiaurai permirkusi, nerangiai vėl atsistojo ant kojų.

Tiesiai į ją atskriejančio automobilio žibintų ji taip ir nespėjo pamatyti.

ANDŽELA

Po dviejų mėnesių

Jei ką nors pastebėjai, būtinai pranešk. Šį patarimą visi esame tiek kartų girdėję, jog vos tik išvydę kokį ne vietoje paliktą įtartiną ryšulį ar kaimynystėje slampinėjantį nepažįstamąjį automatiškai atkreipiame dėmesį. Ar bent jau aš, nes mano dukra Džeinė dirba policijoje, o mano širdies draugas Vinsas — taip pat buvęs policininkas, tik dabar jau išėjęs į pensiją. Iš jų esu girdėjusi daugybę siaubingų istorijų, tad jei ką nors pastebiu, pro šalį tikrai nepraeinu. Dėl tos pačios priežasties ir visą savo gatvę akylai prižiūriu.

Gyvenu Revyre, kuris, tiesą sakant, yra net ne Bostono priemiestis, o greičiau toks biudžetinis šiaurinis pusbrolis. Mano gatvėje šonais glaudžiasi kuklūs nedideli namukai vienai šeimai. Juos Frenkas (jau visai netrukus tapsiantis mano buvusiu vyru) vadino *pirmuoju šeimos būstu*, kai atsikraustėme prieš keturiasdešimt metų, tik, deja, mes taip niekur iš čia ir neišsikraustėme. Kaip, beje, ir Agnesė Kaminski, gyvenanti gretimame name, ar Glenas Drakmajeris, miręs name kitapus gatvės, kuriam namas čia buvo ir pirmas, ir paskutinis. Bėgant metams stebėjau, kaip kaimynystėje įsikrausto

šeimos, o paskui išsikrausto. Namas dešinėje vėl tuščias, parduodamas, laukia, kol jame kuriam laikui apstos kita šeima. Name kairėje gyvena Agnesė, kadaise buvusi mano geriausia drauge, kol nepradėjau susitikinėti su Vinsu Korsaku. Tuo ji baisiausiai pasipiktino, nes aš dar oficialiai neišsiskyrusi, tad dabar jos akyse esu tikrų tikriausia paleistuvė. O juk mūsų santuoką sugriovė Frenkas, išėjęs pas kitą moterį. Pas kažkokią blondinę. Labiausiai Agnesė ant manęs niršta todėl, kad Frenkui išėjus aš iš tiesų *mėgaujuosi* gyvenimu. *Mėgaujuosi* santykiais su nauju vyru, su kuriuo galiu bučiuotis savo kieme. Įdomu ką, Agnesės nuomone, palikta vyro, dabar turėčiau daryti? Vilkėti gedulo drabužiais ir nebepraskėsti kojų, kol viskas ten apačioje galutinai išdžius? Dabar mudvi faktiškai nesišnekame, bet ir nereikia. Ir taip puikiai žinau, kuo ji užsiima mano pašonėje. Kaip visada rūko savo plonas cigaretes, vėpso į teleparduotuvę per televizorių ir perkepa daržoves.

Betgi ne man ją teisti.

Kitoje gatvės pusėje mėlynuoja Lario ir Lorelės Leopoldų namas, kuriame jie gyvena pastaruosius dvidešimt metų. Laris — anglų kalbos mokytojas vietos mokykloje, ir nors nesakyčiau, kad esame artimi draugai, kiekvieną ketvirtadienio vakarą kartu žaidžiame „Scrabble“ žodžių žaidimą, tad turtingas Lario žodynas man puikiai pažįstamas. Namas greta Leopoldų valdos, kuriame mirė Glenas Drakmajeris, anksčiau buvo nuomojamas. O šalia jo, name tiesiai priešais manąjį, gyvena Jonas, šešiasdešimt dvejų viengungis, buvęs jūrų pėstininkas, kuris čia atsikraustė prieš šešerius metus. Kartą Lorelė pakvietė Joną į mano namus kartu pažaisiti „Scrabble“ net neatsiklaususi manęs, bet jis pasirodė esąs puikus kompanionas. Jis visada atsineša butelį *Ecco Domani cabernet* ir žaisdamas nebando vis įterpti kokių mandrų užsienietiškų žodžių, kas apskritai turėtų būti uždrausta. Kad ir kaip ten būtų, „Scrabble“ juk amerikietiškas žaidimas. Turiu pripažinti, Jonas — išties išvaizdus vyriškis. Deja, jis

ir pats tą puikiai žino, ir mėgsta pjausti savo veją išsirengęs iki pusės, begėdiškai atstatęs krūtinę ir demonstruodamas bicepsus. Savaime aišku, aš nesugebu nuo jo atitraukti akių, ir jis tai žino. Vos tik išvydęs mane, vėpsančią pro langą, tuoj ima teatrališkai mojuoti, ir todėl Agnesė Kaminski mano, kad tarp mudviejų kažkas vyksta, nors tai nėra tiesa. Aš tiktai stengiuosi su visais elgtis draugiškai. Vos tik į mūsų gatvę atsikrausto kokie nauji kaimynai, pirmoji išdygstu prie jų durų, nešina pačios iškepta cukinijų duona. Žmonėms toks dėmesys patinka. Jie kviečiasi mane į svečius, pažindina su savo vaikais, pasakoja, iš kur atvykę ir kuo verčiasi. Jie prašo manęs rekomenduoti santechniką ar odontologą. Mes apsiukeičiame telefono numeriais ir žadame netrukus ir vėl susitikti. Taip visada bendraudavau su visais savo kaimynais.

Kol čia neatsikraustė Grynai.

Jie išsinuomojo namą Nr. 2533, geltoną, kur mirė Glenas Drakmajeris. Namas prastovėjo tuščias visus metus, todėl labai apsidžiaugiau, kad kažkas čia galų gale vėl apsigyvens. Negerai, kai namas taip ilgai negyvenamas — tai neigiamai veikia visą gatvę, nes gali pasirodyti, jog čia niekas nenori gyventi.

Tą dieną, kai prie geltonojo namo išvydau „U-Haul“ nuomos agentūros furgoną su Grynų daiktais, daug negalvodama iš šaldiklio ištraukiau kepalą savo garsiosios cukinijų duonos. Laukdama, kol ji atitirps, išėjau į verandą, vildamasi pamatyti ir naujuosius kaimynus. Pirmiausia išvydau iš vairuotojo vietos išlipusį vyrą — aukštą, šviesiaplaukį, raumeningą. Jis nesišypsojo. Labai nustebau. Argi žmogus neturėtų šypsotis atvykęs į naujuosius namus? Tuo tarpu jis tiesiog abejingai žvalgėsi po gatvę, sukiodamas galvą į visas puses, slėpdamas žvilgsnį po tamsiais veidrodiniais akiniais.

Sveikindamasi mostelėjau jam ranka, bet jis iškart man tuo pačiu neatsakė. Akimirka stovėjo spoksodamas tiesiai į mane. Galų gale pakėlė ranką ir pasukiojo ore mechaniškai it koks robotas, kurio

kompiuterinės smegenys galiausiai išanalizavo situaciją ir nusprendė, kad reakcija bus tinkama, jei ir pats pamojuos.

Ką gi, gerai, pamaniau. Gal jo žmona bus draugiškesnė.

Ji išlipo iš keleivio pusės furgono kabinoje. Maždaug trisdešimties, sidabriškai šviesių plaukų, liekna, aptemptais mėlynais džinsais. Ji irgi apžvelgė visą gatvę, bet paskubomis, atsargiai it kokia voverė. Pamojavau jai, ir ji atsakydama nedrąsiai mostelėjo man.

Tiek man ir tereikėjo. Iškart perėjau gatvę ir tariau:

— Man labai smagu pirmai pasveikinti jus persikrausčius į mūsų rajoną!

— Malonu susipažinti, — linktelėjo moteris ir dirstelėjo į savo vyrą, lyg atsiklausdama, ar gali pasakyti dar ką nors.

Kaipmat suklusau. Akivaizdu, kad kažkas čia ne taip. Tarp jųdviejų tvyro tokia įtampa, kad mintyse kaipmat perkračiau visas įmanomas šeimos gyvenimo bėdas. Kas jau kas, o aš apie jas viską išmanau.

— Aš — Andžela Ricoli, — prisistačiau. — O jūs?

— Aš, hm, Kerė, o čia — Metjus, — kone skiemenuodama atsakė moteris, lyg atsargiai pasverdama kiekvieną žodį.

— Aš čia gyvenu jau keturiasdešimt metų, tad jei norėsite ką nors sužinoti apie šias apylinkes, galite drąsiai klausti manęs.

— Papasakokite mums apie kaimynus, — paprašė Metjus, dirstelėjęs į gretimais mėlynuojantį namą Nr. 2535. — Kokie jie?

— Šiame name gyvena sutuoktiniai Leopoldai. Laris ir Lorelė. Laris — anglų kalbos mokytojas valstybinėje mokykloje, o Lorelė — namų šeimininkė. Ar matote, kaip gražiai sutvarkytas jų kiemas? Laris čia tikras meistras, pas jį nerasite nė vienos piktžolės. Vaikų juodu neturi, tad šie kaimynai ramūs ir tylūs. Name kitapus gyvena Jonas. Jis — pensininkas, buvęs jūrų laivyno pėstininkas, ir, patikėkite, istorijų apie savo tarnybą jam niekada nepristinga. Manojoje gatvės pusėje šalia manęs gyvena Agnesė Kaminski. Jos vyras mirė

prieš daugybę metų, bet kito ji taip ir nesusirado. Manau, jai tiesiog nepatinka pokyčiai. Anksčiau buvome geriausios draugės, kol mano vyras... — staiga suvokusi, kad tuoj pasakysiu per daug, nutilau. Jiems visai nebūtina sužinoti, kaip mudvi su Agnese susipykome. Juolab kad net neabejoju, jog netrukus ji pati jiems viską išklos. — O judu ar turite vaikų? — paklausiau.

Klausimas išties paprastas, bet Kerė ir vėl dirstelėjo į savo vyrą, tarsi prašydama leidimo atsakyti.

— Ne, — atsakė jis. — Dar ne.

— Tuomet rekomendacijų auklėms judviem kol kas neprireiks. Pastaruojų metu surasti gerą tikrai nelengva. — Pasisukau į Kerę. — Žinote ką, mano virtuvėje kaip tik tirpsta iš šaldiklio ištrauktas cukinijų duonos kepalėlis. Gal ir giriuosi, bet savo receptu garsėju. Tuoj jums atnešiu.

Neleidęs Kerei prasižioti, Metjus atsakė už abu.

— Labai malonu, bet, ačiū, ne. Mudu alergiški.

— Cukinijoms?

— Glitimui. Nevalgome jokių kviečių produktų. — Vyriškis uždėjo delną žmonai ant peties ir stumtelėjo ją namo link. — Ką gi, mums metas tvarkytis. Dar pasimatysime, ponja.

O tada abu įėjo į namą ir uždarė duris.

Atsigrėžiau į jų daiktų prikrautą furgoną, dar net neatidarytą. Argi dauguma kitų porų neskubėtų kuo greičiau persinešti daiktus į naujuosius namus? Aš visų pirma išsipakuočiau kavos aparatą ir virdulį. Bet ne, Kerė ir Metjus Grynai viską paliko automobilyje.

O jis, saugiai užrakintas, taip ir liko stovėti gatvėje iki pat vakaro.

Tik gerokai sutemus išgirdau, kaip sužvangėjo metalas, ir žvilgtelėjusi pro langą išvydau prie furgono galo pono Gryno siluetą. Jis įlipo vidun, o po akimirkos iš ten išniro stumdamas vežimėlį, prikrautą dėžių. Kodėl laukė tamsos, kad išsikrautų daiktus? Kodėl

nenori, kad ką nors pamatytų kaimynai? Greičiausiai daiktų daug nebuvo, nes po dešimties minučių darbas jau buvo baigtas. Vėl užrakinęs sunkvežimį, vyriškis sugrįžo į namą. Viduje degė šviesos, bet nieko neįžiūrėjau, nes langų žaliuzės buvo rūpestingai nuleistos.

Per keturiasdešimt metų, pragyventų šioje gatvėje, kaimynų turėjau visokių — ir alkoholikų, ir svetimautojų, ir net žmoną mušusį smurtautoją. Gal netgi du. Bet sutikti tokių nedraugiškų atsiskyrėlių kaip Kerė ir Metjus Grynai man iki šiol dar neteko. Gal jiems pasirodžiau pernelyg įkyri. Galbūt jų santuokoje kilo bėdų ir jiems dabar nė motais smalsi kaimynė. Gal aš pati kalta, kad pažintį pradėjome nesėkmingai.

Teks man kurį laiką nekišti nosies į jų asmeninę erdvę.

Bet kitą dieną, dar kitą, o po to dar vieną nesusilaikiau vis nesidairiusi į namą Nr. 2533. Mačiau, kaip Laris Leopoldas išėjo į darbą mokykloje. Mačiau, kaip Jonas, nusivilkęs marškinėlius, savo kieme pjovė veją. Mačiau, kaip mano *nebedraugė* Agnesė dukart pražygiavo pro mano namus su cigarete dantyse, taip demonstruodama man savo priešišumą.

Bet Grynai? It kokios šmėklos jie vis praslysta pro mano akis. Per šias kelias dienas man teko tik vos probėgšmais išvysti, kaip jis įvairuoja savo juodą tojotą į garažą. Mačiau, kaip namo antrame aukšte ant langų kabina žaliuzės. Mačiau, kaip „FedEx“ kurjeris jiems atvežė siuntinį, ir vėliau iš vairuotojo sužinojau, kad dėžė buvo iš parduotuvės „BH Photo“ Niujorke. (Dar niekam nepakenkė žinoti, kad tavo rajoną aptarnaujantis „FedEx“ kurjeris pametęs galvą dėl cukinijų duonos.) Iki šiol man vis dar nepasisėkė suprasti, ar tie žmonės apskritai turi darbą. Jų kasdienybėje nebuvo jokio nuoseklumo, iš namų jie išeina ir sugrįžta kaskart vis kitu metu, tarsi jau mėgautęsi užtarnautu poilsiu. Apie naujuosius kaimynus klausiau ir Leopoldų, ir Jono, bet jie žinojo ne ką daugiau už mane. Šitie Grynai mums visiems neįmenama mįslė.

Visa tai ir papasakojau telefonu savo dukrai Džeinei, nes vyliausi, kad ją ši paslaptiinga situacija sudomins ne mažiau nei mane. Džeinė man atkirto, kad nėra nieko nusikalstamo, jei žmonės bando išvengti įkyrių kaimynų. Ji visada didžiuojasi savo, kaip policininkės, nuojauta, gebėjimu pajusti, kad kažkas negerai, bet štai mamos instinktai jai nėra motais. Kai dėl naujųjų kaimynų jai paskambinau trečią kartą, Džeinė galiausiai neteko kantrybės.

— Paskambink, kai kas nors *iš tikrųjų* nutiks, — tēškė ji man.

Po savaitės pradingo šešiolikmetė Triša Tali.

DŽEINĖ

Pro rožinę princesės pilį aukštyn kilo burbuliukai, judindami plastikinių dumblių giraitę, kur skrynioje tviskėjo piratų lobio brangakmeniai. Kriauklėje įsitaisiusią undinėlę banguotais raudonais plaukais supo jos gerbėjų vėžiagyvių būrys. Šioje povandeninėje pasakų karalystėje gyva iš tiesų buvo vos viena būtybė, ir dabar ji vėpsojo tiesiai į detektyvę Džeinę Ricoli pro krauju aptaškytą stiklą.

— Koks prašmatnus akvariumas vienai auksinei žuvelei, — tarė Džeinė. — Man regis, ji čia gyvena su visais pasakos apie undinėlę personažais. Tiek vargo dėl vienos žuvytės, kurią po metų vis tiek teks nuleisti į kanalizaciją.

— Nebūtinai. Čia vėduokliauodegė auksinė žuvelė, — paaiškino daktarė Mora Ailz. — Šios rūšies žuvis teoriškai gali gyventi ir dešimt ar net dvidešimt metų. Literatūroje teigiama, kad seniausia vėduokliauodegė išgyveno net keturiasdešimt trejus metus.

Stebeilydama pro stiklą, Džeinė išvydo neryškius Moros kontūrus — pritūpusi už akvariumo ji apžiūrinėjo penkiasdešimt dvejų Sofijos Suares kūną. Netgi be penkiolikos vienuoliktą šeštadienio ryte Mora atrodė nepriekaištingai elegantiška, nors Džeinei taip niekada nepavyksta. Ir ne vien tik dėl Morai tobulai tinkančio kos-

tiumėlio ar tvarkingai apkirptų tamsių plaukų. Pati Mora kitokia. Daugumai Bostono policijos departamento policininkų ji atrodo bauginanti — raudonai lūpas pasidažiusi moteris, savo protu besinaudojanti it skydu. O dabar tas jos protas įnirtingai darbavosi mėgindamas perskaityti mirties ženklus žaizdose ir kraujo dėmėse.

— Ar tai tiesa? Auksinės žuvelės gali išgyventi keturiasdešimt trejus metus? — paklausė Džeinė.

— Gali pati patikrinti.

— Ir kam tau reikia žinoti tokį absoliučiai bevertį faktą?

— Nėra bevertės informacijos. Bet kokios žinios yra tarsi raktas, galintis kada nors praversti atrakinant tam tikrą spyną.

— Aš šitą faktą būtinai patikrinsiu. Nes visos auksinės žuvelės, kurias iki šiol laikiau, neišgyvendavo nė metų.

— Susilaikysiu nuo komentarų.

Džeinė atsitiesė ir apsigrėžusi vėl ėmė apžiūrinėti kuklų čia gyvenusios ir mirusios moters būstą. *Sofija Suares, kas tu tokia?* Džeinė ieškojo užuominų knygoje ant lentynų, tvarkingai išrikiuotose nuotolinio valdymo pulteliuose ant žurnalinio staliuko. Sprendžiant iš žurnalų ant stalo, ji buvo tvarkinga moteris, mėgusi megzti. Knygų lentynoje rikiavosi slaugos vadovėliai ir meilės romanai — kolekcija moters, savo darbe mačiusios mirtį, bet vis tiek norėjusios tikėti meile. Kambario kampe, ant nedidelio stalelio, papuošto ryškiomis dirbtinėmis gėlėmis, stovėjo nuotrauka, vaizduojanti besišypsantį vyriškį spindinčiomis akimis, dailiais, tvarkingai sušukuotais juodais plaukais. Šio vyriškio dvasia tarytum buvo vis dar juntama kiekviename šitų namų kampelyje.

Tiesiai virš velioniui skirto altoriaus kabojo vestuvinė jaunesnių Sofijos ir jos vyro Tonio nuotrauka. Dieną, kai jiedu susituokė, abiejų veidai spinduliavo džiaugsmu. Tądien, ko gero, jie tikėjo, kad jūdviejų dar laukia daug laimingų metų, kol abu kartu pasens. Tačiau prieš metus mirtis pasiglemžė Tonį.

O praeitą naktį jo žmonos gyvybę atėmė žudikas.

Sukdama ratus Džeinė sugrįžo prie laukujų durų, kur, aptaškytas krauju, ant grindų gulėjo stetoskopas.

Čia viskas ir prasidėjo.

Ar žudikas jau Sofijos tykojo, kai ji vakar vakare įžengė per duris? O gal jis nustebo, spynoje išgirdęs sukantis rakta, ir supanikavo suvokęs, kad tuoj bus užkluptas?

Pirmasis smūgis jos nenužudė. Ji vis dar buvo gyva. Vis dar sąmoninga.

Džeinė nusekė kraujo pėdsaku, išterliotu ant grindų, liudijančiu apie beviltiškas aukos pastangas išsivaduoti iš užpuoliko gniaužtų. Pėdsakai vedė nuo laukujų durų per visą svetainę, pro švelniai burbuliuojantį akvariumą.

Ir čia viskas baigėsi, pamanė ji, vėl žvelgdama į lavoną.

Sofija Suares gulėjo ant šono ant plytelėmis dengtų grindų, kojas surietusi kaip naujagimis mamos iščiose. Ji vilkėjo mėlyną slaugės uniformą, prie kurios vis dar buvo prisegta ligoninės darbuotojo kortelė: *S. Suares, slaugė*. Jos suskaldytą kaukolę supo kraujo aureolė, o ant sumaitoto veido nebuvo likę nė vienos sveikos vietos. Iš spinduliuojančio džiaugsmu veido vestuvių nuotraukoje belikęs tik liūdnas prisiminimas.

— Šioje kraujo baloje matau pado pėdsaką, — pranešė Mora. — O štai ten matyti dar vienas, tik dalinis.

Džeinė palinkusi atidžiai apžiūrėjo pado atspaudą.

— Panašu į batą. Vyrišką, keturiasdešimto ar keturiasdešimt pirmo dydžio? — Džeinė atsigręžė į laukujes duris. — Jos stetoskopas prie durų. Ji buvo užpulta vos tik įėjusi į namus. Paskui sugebėjo iki čia atšliaužti. Susirangė embriono poza, gal mėgindama apsiginti, apsaugoti galvą. O jis vėl jai trenkė.

— Ar jau suradote ginklą?

— Ne. O ko mums derėtų ieškoti?

Priklauptusi prie kūno, pirštinėta ranka Mora švelniai praskyrė negyvėlės plaukus, kad apžiūrėtų odą.

— Žaizdų pakraščiai ryškūs. Apskriti. Manau, reikėtų ieškoti plaktuko.

— Plaktuko čia neradome. Nei kruvino, nei šiaip kokio nors.

Džeinės partneris Baris Frostas išniro iš galinio miegamojo. Jo įprastai išblyškęs veidas atrodė skaisčiai raudonas, mat vakar Frostas užsuko į paplūdimį užmiršęs skrybėlę ir kaip reikiant nusvilo saulėje. Vos tik jį tokį vėl išvydusi Džeinė krūptelėjo.

— Neradau nei rankinės, nei mobiliojo telefono, — tarė jis. — Bet suradau štai ką. Jis buvo įkištas į rozetę miegamajame. — Frostas iškėlė įkrovimo laidą. — Panašu, kad jis nuo „Apple“ nešiojamojo kompiuterio.

— O kur kompiuteris? — paklausė Džeinė.

— Ne čia.

— Įsitikinęs?

— Gal nori pati paieškoti? — kaip niekada irzliai atkirto Frostas, bet gal Džeinė pati to prisiprašė. Ir dar tas saulėje nusvilęs veidas, matyt, kaip reikiant jį išvargino.

Džeinė jau buvo anksčiau apieškojusi visą namą, o dabar apėjo dar kartą, šiugždendama polietileniniais antbačiais per grindis. Ji dirstelėjo į svečių kambarį, kuriame lova buvo nuklota sulankstytais skalbiniais ir patalyne. Paskui užsuko į vonią, kur praustuvo spintelė buvo pilna veido kremų ir tepalų, kaip visuomet tuščiai žadančių amžiną jaunystę. Vaistų spintelėje gulėjo tabletės nuo hipertenzijos ir alergijos bei mėtėsi buteliukas receptinio hidrokodono*, jo galiojimas pasibaigė prieš pusę metų. Vonioje viskas atrodė nepaliesta, o tai nedavė Džeinei ramybės. Juk paprastai plėšikai išrausia vaistų spintelę, o hidrokodonas bet kuriam būtų pasirodęs nemenkas laimikis.

* Hidrokodonas — opioidas, vartojamas skausmui malšinti ir kosuliui slopinti.

Iš vonios Džeinė patraukė į pagrindinį miegamąjį, ten ant spintelės išvydo dar vienus rėmelius su Sofijos ir jos vyro nuotrauka laimingesniais laikais, kai abu dar buvo gyvi. Stovėjo susikibę rankomis paplūdimoje, o nuo vestuvių prabėgę metai abiem, atrodo, dosniai pridėjo ir raukšlių, ir papildomų kilogramų. Abiejų juosmėnys atrodė išplatėję, o juoko raukšlės pagilėjusios. Atidariusi spintą Džeinė pamatė, kad, be Sofijos drabužių, čia vis dar kaboją ir Tonio kelnės su švarkais. Kiek skausmo Sofija turėjo patirti kas rytą pravėrusi spintos duris ir ten išvydusi savo velionio vyro rūbus. O gal ji jautė paguodą, kasdien galėdama vėl prisiliesti prie jo vilkėtų drabužių ir jausti jo kvapą?

Džeinė uždarė spintos duris. Frostas teisus: jei Sofija ir turėjo „Apple“ kompiuterį, namuose jo nebuvo.

Detektyvė nuėjo į virtuvę, kur ant stalviršio gulėjo pora kukurūzų miltų pakelių ir keli plastikiniai maišeliai su džiovintais kukurūzų burbuolių lukštais. Virtuvė neatrodė perkrauta daiktais, visi paviršiai švarūs. Sofija dirbo slauge, tad galbūt jai labai patiko viską šluostyti ir sterilizuoti. Atidariusi vieną spintelę, Džeinė išvydo nepažįstamais prieskoniais ir padažais nuklotas lentynas. Prieš akis kaipmat išnirio vaizdinys, kaip Sofija parduotuvėje renkasi prekes, kruopščiai planuodama patiekalus, kuriuos sau gamins. Moteris gyveno viena ir, matyt, vakarieniam viena, tad sukauptos ekstravagantiškų prieskonių atsargos veikiausiai rodo, kad ruošti maistą jai patiko. Tai dar viena detalė iš paslaptingos dėlionės, kas toji Sofija Soares — moteris, mėgusi gaminti ir megzti. Ši moteris taip ilgėjosi savo velionio vyro, kad spintoje vis dar laikė jo drabužius, o svetainėje buvo įrengusi nedidelį altorių jam atminti. Ji skaitė romanus apie meilę ir mylėjo savo auksinę žuvelę. Ši moteris gyveno viena, bet mirė akivaizdžiai ne viena. kažkas čia stovėjo palinkęs virš jos kūno, rankoje gnauždamas nužudymo įnagį. kažkas čia stebėjo jos paskutinius atodūsius.

Ji pažvelgė į išdaužto virtuvės durų stiklo šukes. Įsilaužta pro čia. Įsibrovėlis išdaužė stiklą ir, kyštelėjęs ranką vidun, atsidarė sklendę. Po to detektyvė išėjo į vidinį kiemelį su tamsaus žvirgždo danga, viena tuščia šiukšliadėže ir keliomis želiančiomis piktžolėmis. Ant žemės mėtėsi dar kelios šukės, bet žvirgžde nesimatė jokių pėdų atspaudų, o varteliai buvo rakinami paprasčiausia velke, kurią lengvai atkeltų bet kuris praeivis. Jokių stebėjimo kamerų, jokios signalizacijos. Ko gero, Sofija čia gyvendama jautėsi labai saugiai.

Staiga suskambo Džeinės telefonas — smuikų partija iš filmo „Psichopatas“ garso takelio, beprotiškai ją erzinti, ir visai pagrįstai. Net nepažvelgusi, kas skambina, Džeinė išjungė telefono garsą ir vėl grįžo vidun.

Slaugė. Kas, po galais, žudytų slaugę?

— Argi neketini jai atsiliepti? — paklausė Mora, kai Džeinė sugrįžo į valgomąjį.

— Ne.

— Betgi skambina tavo mama.

— Būtent todėl ir neatsiliepiu.

Mora iš nuostabos klausiamai išrietė antakį.

— Šiandien ji skambina jau trečią kartą. Ir taip, žinau, ką ji man sakys. „Kokia tu policininkė? Nejaugi tau visai nerūpi, kad pagrobtas žmogus?“

— Ar kas nors buvo pagrobtas?

— Ne. Tik šiaip kažkokia panelė pabėgo iš namų mamos kaimynystėje. Ir ji pabėga jau nebe pirmą kartą.

— Ar tu tikrai žinai, kad nenutiko nieko rimtesnio?

— Aš jau kalbėjau su Revyro policijos departamentu. Kamuolys jų pusėje, ir jie visai nepageidauja, kad kiščiausi į jų darbą. — Džeinė dar kartą pažvelgė į kūną ant grindų. — Be to, čia ir taip jau turiu pakankamai reikalų.

— Detektyve Ricoli? — staiga šūktelėjo kažkas.

Atsisukusi Džeinė išvydo patrulį prie laukųjų durų.

— Kas?

— Ką tik atvyko kaimynės anūkė. Ji pasiruošusi vertėjauti, jei jau norėtumėte pas ją apsilankyti.

Džeinė su Frostu išėjo į lauką. Saulė taip spigino, kad Džeinė, apakinta jos spindesio, net stabtelėjo ir mirkčiodama nužvelgė juos stebinčių žiūrovų būrį. Ant šaligatvio stoviniavo koks tuzinas kaimynų ir smalsiai apžiūrinėjo gatvėje išsirikiausias policijos mašinas. Vos tik už jų sustojo nusikaltimo vietos tyrėjų furgonas, dvi žilaplaukės moterys, purtydamos galvas, iš išgąščio delnus priglaudė sau prie lūpų. Atmosfera Džeinei pasirodė ištis slogi, priešingai nei dažniausiai būna miesto centre, kur į nusikaltimo vietą smalsuoliai renkasi lyg į cirką papramogauti. Sofijos mirtis neabejotinai sukrėtė visus ją pažinojusius, kurie dabar gedulingai tylėdami stebėjo, kaip Džeinė su Frostu eina į kaimynų namus.

Duris atidarė jauna azijietė moteris, vilkinti dryžuotas kostiumėlio kelnes ir baltą palaidinę — pernelyg oficialią aprangą šeštadienio rytui.

— Ji vis dar nusiminusi, bet nekantrauja su jumis pasikalbėti.

— Ar jūs — jos anūkė? — paklausė Džeinė.

— Taip. Lena Leong. Tai aš iškviečiau policiją. Iš pradžių supanikavusi močiutė paskambino man ir paprašė iškviešti policiją, nes pati prastai kalba angliškai. Aš būčiau atvažiavusi pavertėjauti ir anksčiau, bet turėjau miesto centre susitikti su klientu.

— Šeštadienio rytą?

— Kai kurie mano klientai negali atvykti jokių kitu metu. Aš — imigracijos teisininkė ir nemažai mano klientų dirba restoranuose. Šeštadienio rytas dažnai būna vienintelis laikas, kai jie gali su manimi susitikti. Kiekvienas sukasi, kaip išmano. — Lena mostelėjo jiems užėiti vidun. — Močiutė virtuvėje.

Džeinė su Frostu perėjo svetainę, kur polietilenu užvalkalu

uždengta languota sofa atrodė nepriekaištingai švari ir nauja. Dube-nyje ant žurnalinio staliuko puikavosi iš akmens iškalti vaisiai — žali nefritiniai obuoliai ir rožinės kvarcinės vynuogės. Tviskantys amžini vaisiai, kurie niekada nesuges.

— Kiek metų jūs močiutei? — paklausė Frostas, kol Lena juos lydėjo virtuvėn.

— Septyniasdešimt devyneri.

— Ir ji *visai* nekalba angliškai?

— Tiesą pasakius, ji supranta daug daugiau, nei parodo, bet labai gėdijasi kalbėti pati. — Stabtelėjusi koridoriuje, Lena parodė į nuotrauką ant sienos. — Čia močiutė, mano tėvai ir aš šešerių. Mano tėvai gyvena Plimute ir vis prašo močiutės pas juos persikraustyti, bet ji spyriojasi. Šiame name ji pragyveno keturiasdešimt penkerius metus ir visai nenori atsakyti savo savarankiškumo. — Lena gūžtelėjo pečiais. — Močiutė labai užsispyrusi. Ir nieko čia nepadarysi.

Virtuvėje ponja Leong sėdėjo prie stalo, rankomis pasirėmusi galvą, susivėlusiais žilais ir pienės pūkas plaukais. Priešais stovėjo arbatos puodelis ir garavo jazminų aromatu.

— *Nai nai?* — užkalbino ją Lena.

Ponja Leong iš lėto nužvelgė savo lankytojus nuo ašarų paraudusiomis akimis. Ji mostelėjo į kėdes prie stalo, ir visi atsisėdo. Lena įsitaisė arčiausiai močiutės.

— Visų pirma, Lena, gal galite mums papasakoti, ką jums sakė močiutė telefonu? — paprašė Frostas, išsitraukęs užrašų knygelę.

— Ji sakė, kad jiedvi su Sofija tarėsi šįryt susitikti. Bet kai močiutė nuėjo prie jos durų ir paskambino, niekas neatsiliepė. Durys nebuvo užrakintos, todėl ji įėjo vidun. Ji pamatė kraują. O paskui ir Sofiją.

— Kada tai buvo?

Lena paklausė savo močiutės, ir ponja Leong atsakė tokia kinų

mandarinų kalbos lavina, kad tikrai paminėjo ne vien konkrečią vavandą.

— Truputį prieš aštuonias, — paaiškino Lena. — Jiedvi ketino iškepti *tamalių* — kukurūzų paplotėlių su mėsa. Dažniausiai juos kepavo sausį, bet šiais metais dar buvo per mažai laiko praėję po Tonio mirties ir Sofija vis dar jautėsi pernelyg sukręsta.

— Ar kalbate apie poną Suaresą? — pasitiksline Džeinė. — Kaip jis mirė?

— Nuo hemoraginio insulto. Jį operavo, bet jis taip ir nepabudo. Komoje išbuvo tris savaites, o paskui mirė. — Lena papurtė galvą. — Jis buvo toks mielas žmogus, toks geras mano močiutei. Tiesą pasakius, jis buvo geras visiems. Kad būtumėte matę, kaip juodu su Sofija susikibę rankomis eidavo pasivaikščioti po rajoną. It kokie jaunavedžiai.

Frosta pakėlė akis nuo savo užrašų knygelės.

— Minėjote, kad jūsų močiutė su Sofija ketino šįryt kepti paplotėlius. O kaip jos susikalbėdavo?

Lena susiraukė.

— Atsiprašau, apie ką jūs?

— Jūsų močiutė nekalba angliškai. Ir spėju, kad Sofija nemoakėjo kiniškai.

— Joms žodžių net nereikėdavo, nes maisto gaminimas lyg savita kalba. Jos stebėdavo viena kitą ir kartu ragaudavo. Abi nuolat keisdavosi savo pagamintais patiekalais: kukurūziniais Sofijos paplotėliais, nuostabiu mano močiutės jaučio uodegų troškiniu.

Džeinė pažvelgė į lentyną prie viryklės, kurioje išdėliota prieskonių ir padažų kolekcija labai skyrėsi nuo matytos pas Sofiją. Detektyvė prisiminė velionės namuose matytus kukurūzų miltus ir įsivaizdavo, kaip abi šios moterys sėdi kartu, vynioja kukurūzų paplotėlius, juokiasi ir, nors šnekasi kiekviena savo kalba, puikiai viena kitą supranta.

Stebėdama, kaip ponja Leong nusišluostė veidą, ant skruostų palikdama šlapius dryžius, Džeinė prisiminė savo pačios mamą — lygiai tokią pat savarankišką ir gyvenančią vieną. Ji susimąstė apie visas kitas šio miesto moteris, naktimis liekančias vienas namuose. Moteris, kurios pašoktų išgirdusios dūžtančius stiklus ir nepažįstamus žingsnius.

— Praeitą naktį, — ji vėl kreipėsi į Leną, — ar jūsų močiutė girdėjo ką nors neįprasto? Balsus ar kokį triukšmą?

Lenai dar nespėjus išversti, ponja Leong jau purtė galvą. Klausimą ji akivaizdžiai suprato ir atsakė dar viena ilga tirada mandarinų kalba.

— Ji sako, kad nieko negirdėjo, bet miegoti eina dešimtą, — išvertė Lena. — Sofija dirbo vakarinę pamainą ligoninėje, po kurios namo paprastai grįždavo maždaug pusę dvyliktos ar po vidurnakčio. Tokiu metu močiutė jau visada kietai miega. — Lena stabtelėjo, nes ponja Leong vėl ėmė kalbėti. — Ji klausia, ar tada viskas nutiko? Iš karto sugrįžus namo?

— Mes taip manome, — linktelėjo Džeinė.

— Ar tai buvo apiplėšimas? Nes keli namai kaimynystėje jau buvo apvogti.

— Kada buvo į juos įsilaužta? — paklausė Frostas.

— Į vieną namą gretimame rajone prieš kelis mėnesius. Šeiminkai buvo namie ir visą laiką pramiegojo. Po to mano tėtis močiutės duryse įtaisė papildomą spyną. Manau, Sofija iki šiol tuo nepasirūpino. — Lena pažvelgė į Džeinę, o paskui į Frostą. — Ar taip viskas ir buvo? Kažkas norėjo ją apiplėšti, bet Sofija užtiko įsi-brovėlius namie?

— Jos namuose trūksta kai kurių daiktų, — linktelėjo Džeinė. — Nėra rankinės ir mobiliojo telefono. Ir dar galbūt nešiojamojo kompiuterio. Gal jūsų močiutė žino, ar Sofija tokį turėjo?

Moterys vėl persimetė keliais žodžiais mandarinų kalba.

— Taip, — tarė Lena. — Močiutė sako, kad Sofija juo naudojosi virtuvėje praeitą savaitę.

— Galbūt ji galėtų kompiuterį apibūdinti? Kokios spalvos ar kokio gamintojo?

— Oi, abejoju, kad močiutė ką nors išmano apie prekės ženklus.

— „Apple“, — staiga pareiškė ponია Leong, ranka rodydama į dubenį su obuoliais ant spintelės.

Frosta su Džeine nustebę susižvalgė. Ar senolė ką tik atsakė į jų klausimą?

Frosta išsitraukė savo mobiliųjį telefoną ir pirštu bakstelėjo į gamintojo logotipą ant nugarėlės.

— Ar ženklas buvo toks? „Apple“ kompiuteris?

Senolė linktelėjo.

— „Apple“.

Lena nusijuokė.

— Sakiau, kad ji supranta daugiau, nei parodo.

— Galbūt galėtų mums daugiau papasakoti apie kompiuterį? Kokios spalvos? Ar senas, ar naujas?

— Džamalas, — tarė močiutė. — Jis padėjo nupirkti.

— Gerai, — linktelėjo Frosta, pasižymėdamas vardą savo užrašinėje. — O kurioje parduotuvėje tas Džamalas dirba?

Ponia Leong papurtė galvą. Nusiminusi ji vėl atsigręžė į anūkę ir persimetė su ja keliais žodžiais.

— Ak, *tas* Džamalas, — šyptelėjo Lena. — Vaikinas gyvena šitoje gatvėje, Džamalas Birdas. Jis padeda senyvoms damoms visame rajone. Suprantate, toms, kurios nesugeba pačios net įsijungti televizoriaus. Su juo jums reikia kalbėtis apie tą kompiuterį.

— Taip ir padarysime, — pasakė Frosta, užversdamas knygelę.

— Ir dar močiutė sako, kad jums, detektyve, padėtų šalta žalioji arbata ir medetkos.

— Kodėl?

— Nuo nudegimo saulėje.

Ponia Leong ranka mostelėjo į skausmingai paraudusį Frosto veidą.

— Pasijausi daug geriau, — pareiškė ji ir pirmąkart nusišypsojo.

Kas gi daugiau jei ne Frostas sugebėtų priversti šią nuliūdusią moteriškę šypsotis. Visos žilstelėjusios damos visada su juo elgdavosi it su seniai nematytu mylimu anūku.

— Ir dar kai kas, — staiga tarė Lena. — Močiutė sako, kad jums reikėtų būti atsargiems, kai kalbėsitės su Džamalu.

— Kodėl? — nustebo Džeinė.

— Nes jūs policininkai.

— Ar jam nepatinka policininkai?

— Ne. Bet jo mama jų negali pakęsti.